

Statsbudsjettet 2014 - Satsingsområder for Den norske kirke

Sammendrag

Kirkerådet skal i innen 6. januar 2013 melde inn behov for store satsinger på statsbudsjettet for 2014. Når Kirkerådet tidligere har behandlet budsjettforslag har prioriteringene vært fordelt på to ulike saker, satsingsområder for Den norske kirke og prioriteringer for Kirkerådet. Når administrasjonen har arbeidet med saken for budsjettåret 2014 er vi kommet fram til at vi ønsker å fremme budsjettsaken i et felles dokument. Målet med dokumentet er å peke på mange viktige utviklingsbehov i Den norske kirke. Disse kan ikke realiseres uten at de økonomiske rammebetingelsene bedres.

Stortinget har vedtatt to store reformer som betyr mye for kirken og kirkens forhold til staten og medlemmene.

Trosopplæringsreformen ble vedtatt i 2003 og skulle gjennomføres i løpet av en tidsperiode på fem til ti år. Målet med reformen er at alle dømte barn skal tilbys trosopplæring i sin lokale menighet. Opptrappingsplanen som fulgte vedtaket om trosopplæringsreformen innebar at man i 2013 skulle nå en årlig finansiering på 250 millioner kroner (2003-kroner). Finansieringen i 2013 er på 234,2 millioner 2013-kroner.

Kirkeforliket ble vedtatt i april 2008 og endret relasjonen mellom stat og kirke. Kirkeforliket førte til endringer i Grunnloven i mai 2012 og berører dermed grunnleggende demokratiske forhold i samfunnet. Med kirkens 3,8 millioner medlemmer har endringene konsekvenser for et høyere antall mennesker enn de fleste andre reformer. Bortsett fra midler til å gjennomføre kirkevalg i 2009 og 2011, har det ikke fulgt midler til å gjennomføre endringene og omstillingene som må følge av vedtaket.

Den nye § 16 i Grunnloven forutsetter at Den norske kirke skal videreføres som Norges folkekirke og som sådan understøttes av det offentlige. Hvis kirken skal kunne imøtekomme samfunnets forventninger om å være kirke for folk over hele landet, trengs tilstrekkelig og kompetent kirkelig betjening. I inneværende Stortingsperiode er det bare

bevilget 5 millioner kroner til nye prestestillinger og ingen midler til nye diakonstillinger, noe som ikke på langt nær imøtekommer behovene.

Den svake eller manglende finansielle oppfølgingen av Stortingets reformer synes å være i strid med flere punkter i regjeringens Soria-Moria II erklæring. På side 74, kapittel 18 om Kirke-, religions- og livssynspolitik, står det:

”Vi vil legge til rette for at Den norske kirke fortsatt kan være en åpen og inkluderende folkekirke med plass for ulike religiøse behov og ulike teologiske retninger, og med bred forankring blant medlemmene. Regjeringen vil følge opp kirkeforliket av 10. april 2008, inkludert demokratireformen.

Regjeringen vil:

- følge opp kirkeforliket
- sammen med kirkens organer gjennomgå og forbedre valgordningen for Kirkevalget og medlemsregisteret
- videreføre trosopplæringsreformen
- øke tallet på preste- og diakonstillinger
- legge til rette for flere kvinnelige sokneprester, proster og biskoper”

Prester og diakoner

Hovedmålet med bevilgningene til prestetjenesten er at alle menigheter i Den norske kirke skal være betjent av prest. Bispedømmene ønsker å bedre betjeningen mange steder. Det fremmes derfor også i dette budsjettforslaget oppretting av nye prestestillinger.

Diakoner og prester utøver et mangfoldig og viktig arbeid i lokalsamfunnet. Dette er viktig for at Den norske kirke fortsatt skal være en levende folkekirke. Derfor er det også behov for en økning av antall diakoner.

Kirkerådet fremmer følgende forslag til store satsinger i statsbudsjettet for 2014 i prioritert rekkefølge:

1. Trosopplæringsreformen opptrapping - økning på 115,8 mill. kr.
2. Fornyelser og omstillinger i Den norske kirke - økning på 55,2 mill. kr.
3. Økt bemanning - øke tallet på preste- og diakonstillinger - økning på 25 mill. kr.
4. Samisk kirkeliv – oppfølging av samisk strategiplan – økning på 4,05 mill. kr.
5. Kirkeordning – og framtidig organisering, oppfølging av kirkeforliket - 30,9 mill. kr.
6. Menighetsutvikling – økning på 6,1 mill. kr.
7. Grunnsløvjubileum 2014 - 1,5 mill. kr.
8. Tilskudd fra Opplysningsvesenets fond - økning på 14,5 mill. kr.

Den norske kirke satsingsområder fremmes med henvisning til regjeringens Soria-Moria II erklæring.

Kirkerådet bes vurdere hva vi skal prioritere av våre behov for departementet og hvordan disse skal presenteres.

Nærmere begrunnelse for disse prioriteringene er gitt i saksorientering nedenfor.

Forslag til vedtak

Kirkerådet vedtar følgende prioriteringer for store satsinger i statsbudsjettet for 2014 i prioritert rekkefølge:

1. Trosopplæringsreformen opptrapping - økning på 115,8 mill. kr.
2. Fornyelser og omstillinger i Den norske kirke - økning på 55,2 mill. kr.
3. Økt bemanning - øke tallet på preste- og diakonstillinger - økning på 25 mill. kr.
4. Samisk kirkeliv- oppfølging av samisk strategiplan - 4,05 mill. kr.
5. Kirkeordning - og framtidig organisering, oppfølging av kirkeforliket - 30,9 mill. kr.
6. Menighetsutvikling - 6,1 mill. kr.
7. Grunnlovjubileum 2014 - 1,5 mill. kr.
8. Tilskudd fra Opplysningsvesenets fond - økning på 14,5 mill. kr.

Saksorientering

Når Kirkerådet skal foreslå prioriteringer på statsbudsjettet for 2014, er dette gjort på bakgrunn av tidligere forslag fra Kirkerådet og de bevilgninger eller mangel på bevilgninger som er gitt i løpet av de senere årene.

Budsjett 2013

Følgende hovedtall for Den norske kirke er foreslått i St.prp. nr. 1 (2012-2013) for budsjettåret 2013 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.

Kapittel	Benevnelse	Regnskap 2011	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i % 11/13
UTGIFTER					
1590	Kirkelig administrasjon	711 749	644 750	691 400	7,2
1591	Presteskabet	908 335	879 857	911 748	3,6
1592	Nidaros domkirke m.m.	51 927	52 820	54 064	2,4
	Sum kategori 01.90	1 672 011	1 577 427	1 657 212	5,1
INNTEKTER					
4590	Kirkelig administrasjon	54 092	40 252	41 581	3,3
4591	Presteskabet	53 874	20 603	21 283	3,3
4592	Nidaros domkirke m.m.	20 788	19 573	20 219	3,3
	Sum kategori 01.90	128 754	80 428	83 083	3,3
NTO TIL DISPOSISJON					
1590 – 4590	Kirkelig administrasjon	657 657	604 498	649 819	7,5
1591 – 4591	Presteskabet	854 461	859 254	890 465	3,6
1592 – 4592	Nidaros domkirke m.m.	31 139	33 247	33 845	1,8
	Sum kategori 01.90	1 543 257	1 496 999	1 574 129	5,2

Økningen i rammene fra saldert budsjett i 2012 har sammenheng med økningen på bevilgningene til trosopplæring på 31,2 mill. kr. I driftsrammen for 2012 ble bevilgningen fra 2011 til Kirkevalget trukket ut. Det ble ikke bevilget midler til IKT satsingene på statsbudsjettet for neste år. Det har vært møter med Forbruker-, administrasjons- og kirkedepartementet om saken. Det er viktig for kirken og komme videre med denne saken. Siden ikke finansieringen er på plass er den prioritert igjen i statsbudsjettet for 2014 også, jfr. 2.2.

Driftsutgiftene er i statsbudsjettet for neste år justert med 3,3 %. Dette skal dekke prisstigningen i 2013 og lønnsoppgjøret i 2012. Lønnsoppgjøret i 2013 ligger ikke i rammene.

Tilskudd til kirkelige formål (post 71) Tall i 1.000kr	Budsjett 2009	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Økning i % 2009 - 2013
Sjømannskirken	62 900	64 900	66 900	69 500	71 800	14,1 %
Døvekirkene	9 200	9 300	9 600	9 900	10 230	11,2 %
Kristent arbeid blant blinde	300	300	300	300	310	3,3 %
Stiftelsen Kirkeforskning	5 400	5 550	5 700	5 850	6 040	11,9 %
Diakoni, undervisning og kirkemusikk	107 800	111 250	116 210	119 810	123 768	14,8 %
Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep	1 950	2 000	2 100	2 165	2 235	14,6 %
Samisk bibeloversettelse (Det norske bibelselskap)	1 400	1 400	1 450	1 500	1 550	10,7 %
Nidaros pilegrimsgård	1 100	1 135	1 170	1 205	1 245	13,2 %
Nasjonale tiltak for kirkebygg				10 000	10 000	
Nidaros og Oslo domkirke				5 000	5 000	
Sum kategori 01.90	190 050	195 835	203 430	225 230	232 178	22,2 %

Tilskuddet til diakoni, undervisning og kirkemusikk disponeres av bispedømmerådene og finansierer i hovedsak kateket- og diakonistillinger i de menighetene som er innvilget driftsstøtte.

Tilskuddet til nasjonale kirkebygg, Nidaros og Oslo domkirke har tidligere vært bevilget fra en annen post i budsjettet.

Tilskudd fra Opplysningsvesenets fond

Fondsavsetningen til felleskirkelige tiltak for 2013 er på samlet 25,5 mill. kr (som i 2011).

KR er i foreløpig tildelingsbrev av 2. november 2012 tildelt kr 23,5 mill. kr.

Det er samme beløp som i 2012.

Forslag til satsinger i Statsbudsjettet 2014

1. Trosopplæringsreformen opptrapping - økning på 115,8 mill. kr.
2. Fornyelser og omstillinger i Den norske kirke - økning på 55,2 mill. kr.
3. Økt bemanning - øke tallet på preste- og diakonstillinger - økning på 25 mill. kr.
4. Samisk kirkeliv- oppfølging av samisk strategiplan - 4,05 mill. kr.
5. Kirkeordning - og framtidig organisering, oppfølging av kirkeforliket - 30,9 mill. kr.
6. Menighetsutvikling - 6,1 mill. kr.
7. Grunnsløvjubileum 2014 - 1,5 mill. kr.
8. Tilskudd fra Opplysningsvesenets fond - økning på 14,5 mill. kr.

Nærmere begrunnelser for disse prioriteringene er gitt i saksorienteringen nedenfor.

Den svake eller manglende finansielle oppfølgingen av Stortingets reformer synes å være i strid med flere punkter i regjeringens Soria-Moria II erklæring. På side 74, kapittel 18 om Kirke-, religions- og livssynspolitikk, står det: ”Vi vil legge til rette for at Den norske kirke fortsatt kan være en åpen og inkluderende folkekirke med plass for ulike religiøse behov og ulike teologiske retninger, og med bred forankring blant medlemmene. Regjeringen vil følge opp kirkeforliket av 10. april 2008, inkludert demokratireformen.

Regjeringen vil:

- følge opp kirkeforliket
- sammen med kirkens organer gjennomgå og forbedre valgordningen for Kirkevalget og medlemsregisteret
- videreføre trosopplæringsreformen
- øke tallet på preste- og diakonstillinger
- legge til rette for flere kvinnelige sokneprester, proster og biskoper

Det er innhentet forslag til prioriteringer fra alle bispedømmeråd for 2014. Saken ble og drøftet med stiftsdirektørene på egen samling i Oslo i uke 43 i år. Stiftsdirektørene gir også uttrykk for at de støtter satsingen på IKT i kirken, ved siden av trosopplæringsreformen og styrking av preste- og diakonstillinger.

Den norske kirkes satsingsområder fremmes med henvisning til regjeringens Soria-Moria II erklæring.

1. Trosopplæringsreformen - opptrapping

2013 er det tiende året i den tiårige innføringen av trosopplæringsreformen i Den norske kirke. Forsøksperioden ble avsluttet ved utgangen av 2008. Fra 2009 er gjennomføring av reformen skjedd ved at midler er fordelt prostivis ut fra en nasjonal fordelingsnøkkel slik at alle menigheter i et prostiområde samtidig er i prosess med planutvikling og utbygging av sitt trosopplæringstilbud. I 2012 gikk de første menighetene over i driftsfasen da de fikk godkjent sine lokale planer for trosopplæring.

Ved utgangen av 2012 får 875 sokn tilført trosopplæringsmidler. Dette utgjør 68 prosent av menighetene i Den norske kirke. Disse menighetene er i ulike faser av reformarbeidet:

- Driftsfasen: 291 sokn i 25 prostier
- Gjennomføringsfasen: 462 sokn i 36 prostier
- Mellomperioden: 122 sokn spredt på mange ulike prostier

406 sokn i de resterende 44 prostiene mottar ikke støtte. Av disse er det åtte prostier der ingen sokn har fått tilført midler.

Antall medlemmer mellom 0-18 år i menigheter som mottar tilskudd via trosopplæringsreformen i 2012:

- Menigheter i mellomfasen (som ikke mottar tildeling i henhold til nasjonal fordelingsnøkkel): 126 744 medlemmer
- Menigheter i gjennomføringsfasen: 232 513 medlemmer

- Menigheter i driftsfasen: 190 024 medlemmer
- Tilsvarende tall for menigheter som ikke mottar tilskudd via trosopplæringsreformen er: 226 476 medlemmer

De sentrale føringene og retningslinjene for videreføringen av reformen ble behandlet på Kirkemøtet i 2008 (KM 7/08) og retningslinjer og modeller for gjennomføringsfasen ble etablert i 2009. Plan for trosopplæring ble vedtatt av Kirkemøtet høsten 2009 (KM 4/09). Det betyr at alle sentrale føringer og kriterier for den videre gjennomføringen av reformen er avklart. Disse avklaringene er kjent blant menigheter i Den norske kirke.

Trosopplæringsreformen har bred støtte både i de politiske og kirkelige organer. Plenumsdebatten på Kirkemøtet i 2012 viste et sterkt engasjement og utålmodighet i Den norske kirke for å komme i havn med gjennomføringen av reformen i alle landets menigheter. Opptrappingen av reformen ble også drøftet i Stortingets spørretime i april 2012. Både i politiske og kirkelige organer er den gode vurderingen av reformen kombinert med en utålmodighet og uttrykk for bekymring for opptrappingstempoet og for om reformen vil nå den økonomiske rammen på 250 millioner i 2003-kroner som ligger som forutsetning for opptrappingsmodellen som brukes.

Gjennom arbeidet med Trosopplæringsreformen gjør kirken verdifulle erfaringer knyttet til ulike former for organisering og samarbeid. Ambisiøse mål knyttet til alle dømte barn og unge i aldergruppen 0-18 år gjør Trosopplæringsreformen til et viktig redskap for å videreutvikle Den norske kirke som en levende folkekirke. Mange menigheter er i gang med planarbeid og etablering av nye tiltak uten å ha fått økt sine ressurser.

Ved innføringen av trosopplæringsreformen ble det vedtatt at konfirmasjonsundervisning ikke kan skje i skoletiden, og at kirkens trosopplæring ikke kan skje i SFO sine lokaler i SFO sin åpningstid. Disse begrensningene ble da gjort gjeldene for alle menigheter, uavhengig av om de fikk tilført midler via reformen eller ikke.

Kirkemøtet har tidligere understreket at trosopplæringsreformen er underfinansiert i forhold til de aktivitets- og oppslutningsmålene som ligger i de politiske vedtakene. Erfaringene fra forsøks- og utviklingsfasen viser at en trosopplæring for alle, med mangfold og kvalitet, krever større ressurser enn de 250 mill. 2003-kroner som ligger i Stortingets vedtak. Kirkemøtet har videre understreket viktigheten av at Regjering og Storting oppfyller tidligere vedtak om bevilgninger, i hvert fall i den størrelsesorden og takt som var forutsatt. Dette vil medføre en økning over statsbudsjettene framover til en fullt utbygd reform med en samlet ramme på 250 mill. i 2003-kroner.

Dette ble fulgt opp av kirke-, utdannings- og forskningskomiteen i Innst 12 S i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 der det står på side 76:

"Komiteen mener trosopplæringen er en viktig forutsetning for å opprettholde en bred og engasjert folkekirke. Komiteen støtter at reformen må gjøres landsdekkende. Komiteen viser til at Stortinget har fastsatt at Trosopplæringsreformen skal være et 5-årig prosjekt fra 1. januar 2004 og i fem år og at reformen så skulle trappes opp de neste fem årene. I St.meld. nr. 7 (2002-2003) ble det anført et budsjettmål på 250 mill kr til reformen i 2003-kroner."

Nedenfor vises en tabell hvor det fremgår hva som har vært økning i bevilgningene de enkelte år og hva den samlede bevilgning har utgjort i bevilgningsåret.

År	Ny bevilgning	Samlet bevilgning
2003	5.000.000	5.000.000
2004	25.000.000	30.000.000
2005	25.000.000	55.000.000
2006	22.700.000	77.700.000
2007	22.300.000	100.000.000
2008	25.000.000	125.000.000
2009	25.000.000	150.000.000
2010	20.000.000	170.000.000
2011	27.000.000	197.000.000
2012	6.000.000	203.000.000
2013	31.200.000	234.200.000

Kirkemøtet og Kirkerådet har lagt Stortingets vedtak til grunn når vi har planlagt opptrapping og gjennomføring av reformen. Justert for lønns- og prisvekst utgjør 250 millioner 2003-kroner ca. 350 millioner 2013-kroner. Etter regjeringens forslag til budsjett for 2013, er vi oppe i 234,2 millioner kroner. For Kirkerådet er det avgjørende å komme i mål nå slik at alle menighetene omfattes av reformen. Derfor fremmer Kirkerådet et krav på 115,8 mill. kr slik at vi kommer opp i 350 mill. kr i 2014.

Kirkerådet ber om at det bevilges 115,8 mill kr i 2014 slik at målet om 250 millioner i 2003-kroner blir nådd i 2014 og slik at reformen blir landsdekkende.
--

2. Fornyelser og omstillinger i Den norske kirke

Ny kirkeordning er i ferd med å bli utmeislet og kirken står foran krevende organisasjonsmessige endringer. Dette stiller store krav til intern kommunikasjon og samhandling. Samtidig trenger kirkens medlemmer god informasjon om hva endringene består i og ikke består i. Kirkens kommunikasjonsutfordringer er betydelige.

Det er per i dag ikke overført friske midler til kirken for å håndtere kommunikasjonsutfordringen som følger med kirkeforliket. Kirken har med andre ord fått overført en stor oppgave uten at det følger midler med.

2.1 Medlems- og samfunnskontakt

En viktig drivkraft bak kirkeforliket var at kirkens medlemmer skulle få en mer bevisst relasjon til kirken. Når folkekirken går fra å være statskirke til å være et trossamfunn på linje med andre tros- og livssynssamfunn, settes medlemmenes forhold til kirken i spill.

Løser bånd mellom kirke og stat åpner for tettere bånd mellom kirken og medlemmene, men da må folk få anledning til å oppleve eierskap og tilhørighet til kirken. Dette er særlig viktig i en tid med store endringer.

Gjennom kirkevalgene i 2009 og 2011 ble medlemmene invitert til demokratisk deltakelse i kirken. Demokratireformen er ikke fullført med dette. Kirkens demokratiske kultur skal videreutvikles. Til det trengs moderne kommunikasjonsflater som evner å nå kirkens heterogene medlemsmasse. I 2014 må forberedelsene til Kirkevalg 2015 starte for fullt. Skal kirken lykkes med å mobilisere enda flere medlemmer til valg, er det avgjørende at medlemmene har fått erfare kirkens nærvær og relevans mellom valgene.

Kirkerådets omdømmeundersøkelse fra 2010 viste at kirkens offentlige omdømme er svak. Dette skyldes i noen grad mediestyrt negativ oppmerksomhet. Hvis kirken skal beholde sin posisjon i folket, må kirken engasjere gamle og nye medlemmer til deltakelse i kirkens liv, og den må framstå som en attraktiv og interessant arbeidsplass for unge mennesker. Da må kirken make å gjøre seg synlig og tydelig for folk på egne premisser. Det må bli bedre samsvar mellom kirkens generelle omdømme og den positive erfaringen folk uttrykker at de har når de er i kontakt med kirken (jf. Difis innbyggerundersøkelse fra 2010).

For å nå et slikt mål, må kirkens medlems- og samfunnskontakt styrkes. Dette krever en betydelig kommunikasjonsinnsats fra nasjonalt hold. Kirkens nasjonale kompetanseenheter for kommunikasjon må settes i stand til å gjøre et strategisk posisjoneringsarbeid, og det må gjennomføres målrettede kommunikasjonskampanjer også i årene mellom kirkevalgene. Det må etableres en ny redaktørmodell for kirkens intra- og internettsider og det må etableres en redaksjon som redigerer de nasjonale kommunikasjonskanalene.

Et nettverk av regionale kommunikasjonsansvarlige bør etableres og den nasjonale kompetanseenheter for kommunikasjon bør tilføres ressurser til å drive opplæring i mediekontakt, nettpubliserings, bruk av sosiale medier etc. I 2014 bør det gjennomføres en særskilt kampanje som synliggjør kirken som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Utsendelse av valgkort og kommunikasjonskampanjen i forbindelse med Kirkevalget 2011 kostet 28 millioner kroner. Et årlig kommunikasjonsbudsjett i denne størrelsen må til om kirken skal kunne etablere god kommunikasjonsflyt internt i kirkens organisasjon og framstå relevant og nærværende i den offentlige samtalen.

Kirkerådet foreslår at det bevilges 28 millioner kroner i ekstra driftsmidler fra 2014 til styrking av kirkens arbeid med internkommunikasjon og dens samfunns- og medlemskontakt.

2.2 Program for IKT i kirken

IKT-strategi for Den norske kirke 2009-2014 ble utarbeidet i 2009. Det er etablert et program for en helhetlig satsing på IKT i Den norske kirke. Programsekretariatet og programmets utredninger har til nå vært finansiert ved hjelp av prosjektmidler fra FAD

samt bidrag fra Kirkerådet, KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, Opplysningsvesenets fond og bispedømmerådene.

For å få utnyttet de mulighetene teknologien gir, bør IKT-utvikling være sektorovergripende. Statens helhetlige ansvar for kirkelig sektor tilsier at Kirkerådet får tilført ressurser til nødvendig IKT-utvikling for hele Den norske kirke.

Kirkerådet ber om at Kirkerådets budsjett styrkes med **4 millioner kroner** årlig til ledelse av *Program for IKT i kirken* og dermed ivaretagelse av den statlige så vel som den helhetskirkelige IKT-utviklingen.

Noen IKT-investeringer i kirken krever statlig finansiering. Kirkens statlige enheter har ikke råderett over de ressursene som i dag brukes på IKT-tjenester til kirken, og de har således heller ikke anledning til å omdisponere egne midler. Kirken har ikke noe **intranett** og heller ikke **felles internettsider**. Om kirken skal fylle sin rolle som åpen og tilgjengelig folkekirke i hele landet, må det investeres i nettplattformer for moderne kommunikasjon og samhandling.

Nye nettsider – kirkens laveste terskel

Et nødvendig og helt sentralt verktøy og virkemiddel i kirkens kommunikasjon med medlemmene er å få på plass et enhetlig, moderne og funksjonelt nettsted (**Internett**). Alle kirkens menigheter, fellestråd, bispedømmer og sentrale råd vil knyttes sammen, slik at henvendelsen til medlemmer og offentlighet skjer på en samordnet, effektiv og enhetlig måte.

Medlemmene forventer i økende grad at kirken er nærværende på nett og at informasjon funksjoner, service og tjenester er tilgjengelige her. For å styrke medlemsregisterets kvalitet og dermed kirkens forvaltning av medlemskap i kirken, ønsker Kirkerådet dessuten å kunne tilby en selvbetjeningsløsning som på en sikker måte gir medlemmene innsyn i de registrerte opplysningene kirken har om dem.

Intranett – sted for deling, samhandling og internkommunikasjon

Arbeidet med ny kirkeordning forsterker behovet for at kirken utvikler hensiktsmessige digitale samhandlingsplattformer for kirkens ansatte, tillitsvalgte og frivillige medarbeidere. Et **intranett** som binder alle kirkens arbeidslag sammen og gir alle tilgang til de samme verktøyene, er en forutsetning for en vellykket organisasjonsutvikling i kirken. Intranettet vil legge til rette for involvering, effektiv samhandling, idé- og kunnskapsutveksling mellom ansatte, tillitsvalgte og frivillige medarbeidere i kirken.

Utvikling av nye samhandlings-løsninger og nye nettsider med selvbetjeningsløsninger inngår i kirkens program for IKT i kirken, som styres i tråd med nasjonale føringer og krav til offentlige IKT-satsinger, jf. Rundskriv P 4/2010 fra FAD *Samordning og styring av IKT-relaterte investeringer i staten* og Prop.1 S 2010-2011 s.118.

Gevinst og økonomiske konsekvenser

Nye digitale samhandlingsløsninger vil støtte kirkens kjernevirksomhet og ha en betydelig gevinst i form av nærvær og tilgjengelighet for medlemmene og mer effektive arbeids- og samarbeidsverktøy for ansatte og frivillige.

Den norske kirke har fram til i dag ikke fått tildelt ressurser som har gitt den mulighet til selv å foreta strategiske valg når det gjelder kunnskapsutvikling, infrastruktur og drift av IKT. Det vil derfor være nødvendig med investeringer som på sikt vil gi en betydelig gevinst. En investering i utvikling og infrastruktur vil gi en mer effektiv bruk av samfunnets ressurser, gjøre kirken nærværende på nye kommunikasjonsplattformer og sette kirken bedre i stand til å yte god service til medlemmene, samme hvor de bor.

Forslagene kan fremmes separat, men Kirkerådet anbefaler at anskaffelsen av inter- og intranett ses i sammenheng. Det begrunnes med at det gir lavere anskaffelseskostnader, innføringskostnader, driftskostnader og videreutviklingskostnader dersom portalrammeverk for inter- og intranett er det samme og innføres samtidig.

Investeringsbehovet for satsingen er 20 millioner for 2014 og fordeler seg slik:

Anskaffe og innføre internett portalrammeverk:	Kr 10 mill
Anskaffe og innføre intranett portalrammeverk:	Kr 7 mill
Selvbetjeningsløsninger	Kr 3 mill
Sum	Kr 20 mill

	2014	2015	2016	2017
Investeringer/anskaffelser				
Programvarelisenser	1 500 000			
Infrastruktur – nett	500 000	100 000	100 000	100 000
Infrastruktur – server	500 000	100 000	100 000	100 000
Sum investeringer/anskaffelser	2 500 000	200 000	200 000	200 000

Prosjektkostnader				
Konsulenttenester utvikling Internett	7 500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Konsulenttenester utvikling Intranett	6 000 000			
Konsulenttenester utvikling selvbetjeningsløsning	3 000 000			
Øvrige prosjektkostnader	1 000 000	500 000	500 000	500 000
Sum prosjektkostnader	17 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000

	2014	2015	2016	2017
Driftskostnader ny løsning				
Programvarelisenser	-	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Driftskostnader ny løsning	-	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Ekstern support/vedlikehold	-	500 000	500 000	500 000
<i>Sum årlige driftskostnader</i>	-	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Sum årlige kostnader	20 000 000	4 700 000	4 700 000	4 700 000

** 20 mill utgjør satsingen for 2014*

MÅLBAR NYTTE				
Motiverte medarbeidere	300 000	500 000	500 000	500 000
Bedre tjenester for ansatte, frivillige og medlemmer	500 000	2 000 000	4 000 000	4 000 000
Selvbetjeningsløsninger	500 000	2 000 000	4 000 000	4 000 000
SUM NYTTE PR ÅR	1 300 000	4 500 000	8 500 000	8 500 000

Tabellen viser en spesifisering og et anslag av tiltaket for drift og utviklingskostnader samt en skisse for målbar nytte (kvantitativ). Det vil i tillegg være en rekke kvalitative gevinster.

Konsekvenser for budsjett 2015, 2016 osv. vil være lisens og andre driftskostnader samt nye behov for videreutvikling av ny internett og intranettplattform. Kirkebok utvikles i medlemsregisteret og dekkes således av egne tildelinger.

Kirkerådet ber om at det bevilges **20 mill kr i 2014** til å utvikle en ny felles plattform, samhandlings- og kommunikasjonsløsninger med selvbetjeningsløsninger i Den norske kirke, og at budsjettet styrkes med **4,7 mill kr** til driftskostnader de påfølgende årene.

2.3 Den norske kirkes medlemsregister

I Soria Moria II sier regjeringen at den vil forbedre valgordningen for Kirkevalget og medlemsregisteret.

I 1999 ble et eget medlemsregister for alle medlemmer i Den norske kirke etablert. Dette var første gang Den norske kirke fikk et samlet medlemsregister for hele kirken. Registeret ble oppdatert ved at kirkebokførerne fortsatt sendte inn kvartalsrapporter med opplysninger om døpte, inn- og utmeldte. Menighetene fikk tilsendt oppdatert CD med oversikt over sine medlemmer to til fire ganger i året.

1. januar 2001 overtok Kirkerådet ansvaret for medlemsregisteret. Krav om registrering av dåpsdato og dåpssted ble innført. Registeret er ført med hjemmel i forskrift om Den norske kirkes medlemsregister (forskrift fastsatt av Kultur- og kirke departementet 25. februar 2000). Fra 2009 ble alle menigheter koblet elektronisk opp mot et sentralt medlemsregister, og ordningen med innsending av kvartalsrapporter ble avvirket.

I 2009 ble modul for valgordning utviklet og innført. Denne ble videreutviklet til Kirkevalget i 2011. Denne modulen støtter valg av menighetsråd og bispedømmeråd som avholdes annethvert år, og medlemsregisteret er basis for denne prosessen. Det sendes også valgkort til alle stemmeberettigede medlemmer av Dnk ved Kirkevalget.

Kirkerådet utviklet i 2011-2012 en modul for elektronisk registrering av kirkebokopplysninger i tilknytning til Den norske kirkes medlemsregister. Fra 1.1.2013 vil kirkebokføring skje elektronisk. Kirkeloven § 37 første ledd gir hjemmel for føring av register over personer som blir døpt, konfirmert, vigslet til ekteskap og jordfestet, samt over personer som melder seg inn i eller ut av Den norske kirke. Over tusen kirkelige enheter har så langt tatt i bruk elektronisk kirkebok.

Teknisk løsning

Kirkeregistrene består av en web-basert registerløsning som brukes av alle sentrale og lokale enheter i Dnk. Brukerne er spredt på mer enn 1500 enheter (sentrale organer, bispedømmeråd, prostier, kirkelige fellesråd og sokn) over hele Norge.

Systemet forvalter i dag informasjon om Den norske kirkes medlemmer og tilhørende, rådsmedlemskap, ansatte, brukere, organisasjonsenheter, kirkelige handlinger og skattefrie gaver. Valg av menighetsråd og bispedømmeråd avholdes annethvert år og registerløsningen er basis for denne prosessen. Registerløsningen bygger på informasjon fra de sentrale statlige registrene: Det Sentrale Folkeregisteret, Enhetsregisteret, Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret og Matrikkelen.

Dette sentrale systemet ble opprettet og satt i drift i 2009. Videreutvikling har pågått i 2009 – 2012. Driftsmessig benyttes det hovedsakelig eid utstyr, men også noe leid.

Dagens tekniske løsning er Java-basert, med MySQL database. Servermiljøet er Linux-basert. Portalrammeverker er Liferay. Den tekniske arkitekturen samt utviklingsrammeverk vil revurderes for hele eller deler av løsningen, inklusive nye moduler. Både opensource og mer proprietære plattformer vil bli vurdert. Overgang til SOA-teknologi, eventuelt med ESB-bus kan forventes.

Føringer for arbeidet ligger i Dnks IKT-strategi. I tillegg har Kirkerådet føringer fra FAD (Fornyings- og administrasjonsdepartementet) og deres *"Felles IKT-arkitektur i offentlig sektor"*. I henhold til disse ønsker Kirkerådet å gå mot en åpen, tjenesteorientert arkitektur. Dette er i tråd med føringene som ligger i felles IKT-arkitektur i offentlig sektor.

Tjenesteorientert utvikling skal være grunnprinsipp for all IKT-utvikling innenfor de problemstillinger som egner seg for denne tilnærmingen, og der resultatet skal være gjenbrukbart og deles mellom flere brukere.

(St.meld. nr. 19 2008-2009).

Drift, videreutvikling og sikkerhet

Kirkeregistrene må fortløpende oppgraderes for å holde tritt med utviklingen både når det gjelder programvare (SW) og maskinplattform (HW). Kirkeregistrene benyttet ved innføring av kirkeregistrene i 2009 hovedsakelig såkalte åpen kildekode/open source programmer som kunne tas i bruk som en community versjon til lave eller ingen kostnader, men i 2010 ble disse programvarene solgt og de er nå kommersielle under helt andre vilkår eller er utgått i markedet. Det ble benyttet såkalt open source programvare i alle nivåer fra selve medlemsregistret med database, utviklingsprogrammer, operativsystemer og andre

programmer som sørger for autentisering og tilgang osv. Det vil derfor medføre investeringskostnader for å fortsette arbeidet med å oppgradere/fornye disse. Det er viktig at utskiftning takten gjennomføres da gamle systemer ofte har sikkerhetshull og mangler ift. datakvalitet og ytelse.

- Oppgradering av utgått/gammel teknisk infrastruktur i kirkeregistrene slik at det sikres sikre robuste IKT løsninger:
 - Følgende programvare (SW) komponenter er utdatert, dvs. at de ikke lengre er supporters av noen leverandører og må fornyes: MySQL databaseløsning, Open SSO (autentisering og pålogging) og SGD tynnklient.
 - Sentrale maskiner og komponenter (HW) er eldre enn tre år og er ikke lengre support / utdatert på annen måte. Disse må skiftes så snart som mulig i 2013. Alternativt at man går over fra eid til leid løsning for HW.

Datakvalitet

Kirkeregistrene er til enhver tid avhengig av god datakvalitet for å fungere hensiktsmessig. Kirkeregistrene oppdateres fortløpende med informasjon fra de sentrale statlige registrene: Det Sentrale Folkeregisteret, Enhetsregisteret, Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret og Matrikkelen. Det pågår et kontinuerlig arbeid for å sikre at medlemsoversikten for Dnks ca. 3,8 millioner medlemmer er mest mulig korrekt. Konsekvenser dersom det er dårlig datakvalitet medfører blant annet feil i valgmanntallet, jf. Forskrift for Den norske kirkes medlemsregister § 5, samt feil grunnlag for beregninger i Trosopplæringsreformen. Videre vil manglende datakvalitet medføre feil i statistikk både sentralt og lokalt i Dnk. Det utformes statistikk fra eKirkebok og Medlemsregister på alle nivåer i kirken samt feil i offentlig statistikk. Manglende datakvalitet kan medføre negativ omtale i enkeltsaker eller for hele medlemsmassen som påvirker Dnk/ og Kirkerådets renommé negativt. Dette kan være uheldig for tilsatte, våre medlemmer og våre eiere/departementet.

- Nedenfor listes tiltak som også kan bidra til bedre datakvalitet:
 - Datafangst eller to-veis integrasjon med lokale fagsystemer
 - Selbetjeningsløsning medlemskap for medlemmer
 - Statistikkmodul som muliggjør uthenting av styringsinformasjon og statistikk for hele løsningen

Gevinst av tiltaket:

Bedre datakvalitet vil sikre nødvendig kvalitet på medlemshåndteringen og sikre at demokratiseringsprosessen gjennomføres.

Risiko:

Foreslåtte tiltak vil være risikoreduserende. Statens felleskomponenter gjenbrukes og valg av teknologi er at den er moden, velprøvd og har god utbredelse i markedet.

	2014	2015	2016	2017
Investeringer/anskaffelser				
Programvarelisenser	200 000			
Infrastruktur – nett	200 000	100 000	100 000	100 000
Infrastruktur – server	300 000	100 000	100 000	100 000
<i>Sum investeringer/anskaffelser</i>	700 000	200 000	200 000	200 000
Prosjektkostnader				
Konsulent tjenester oppdatert databaseløsning	500 000	100 000	100 000	100 000
Konsulent tjenester teknisk sikkerhetsløsning	500 000	100 000	100 000	100 000
Konsulent tjenester statistikkmodul	500 000	200 000	200 000	200 000
To-veisintegrasjon **				
Øvrige prosjektkostnader	1 000 000	500 000	500 000	500 000
<i>Sum prosjektkostnader</i>	2 500 000	900 000	900 000	900 000

** To-veisintegrasjon er fremmet som eget budsjettforslag

Driftskostnader ny løsning				
Programvarelisenser	-	200 000	200 000	200 000
Driftskostnader ny løsning	-	500 000	500 000	500 000
Ekstern support/vedlikehold	-	100 000	100 000	100 000
<i>Sum årlige driftskostnader</i>	-	800 000	800 000	800 000
<i>Sum årlige kostnader</i>	3 200 000	1 900 000	1 900 000	1 900 000

* 3,2 mill utgjør satsingen for 2014

MÅLBAR NYTTE				
Bedre datakvalitet – spart arbeidstid	1 000 000	2 000 000	3 500 000	3 500 000
Bedre statistikk og innrapportering – spart arbeidstid	1 500 000	2 000 000	3 000 000	3 000 000
SUM NYTTE PR ÅR	2 500 000	4 500 000	6 500 000	6 500 000

I tabellen over er kvantitativ gevinst lavt anslått. I tillegg vil det være en stor kvalitativ gevinst som ikke er beregnet, men det er grunn til å tro at denne vil være stor for Dnk. Fordi disse dataene danner underlag for innføring av selvbetjeningsløsninger til 3,8 millioner medlemmer. Et lavt anslag kan være 2-3 millioner kroner pr år. I tillegg kommer økt medlemstilfredshet med bedre tjenester.

Kirkerådet ber om at det bevilges 3,2 mill kr. til dette arbeidet i 2014

3. Økt bemanning: Øke tallet på preste- og diakonstillinger

Kirkerådet har hvert år, de siste årene, hentet inn prioriteringer fra bispedømmerådene for kommende statsbudsjett. For 2014 har vi fått innspill fra alle 11 bispedømmer. Innspillene er samlet i et eget notat som følger som vedlegg. Alle bispedømmerådene er opptatt av bemanningssituasjonen i bispedømmene og hvordan de kan møte de ulike behov. Situasjonen er ikke vesentlig endret ved de 5 mill kr som ble bevilget til nye prestestillinger i 2011.

Kirkerådet ser behovet for økt bemanning i et langsiktig perspektiv. Det er behov for en styrking av antall preste- og diakonstillinger samtidig som det er fokus på rekruttering og tjenesteordninger som gjør det attraktivt å søke stillinger i Den norske kirke. Behovet for virkemidler varierer fra bispedømme til bispedømme og mellom sentrale og gravgrendte strøk.

Den norske kirke er en av få arenaer i lokalsamfunnet som samler alle. Mange oppsøker de kirkelige tilbudene, men dagens dekning av preste- og diakontjenester i distriktene dekker ikke etterspørselen. Tilgjengelig preste- og diakontjeneste er symbolet for kirken sitt nærvær i lokalsamfunnet.

Det er derfor viktig å sikre at alle kirkens medlemmer får de tjenester som er forutsatt i kirkeordningen. Det forutsetter økonomiske og personalmessige ressurser som gjør kirken i stand til å utføre sine plikter og oppgaver. Det ble i 2001 utarbeidet en opptrappingsplan for bemanning i Den norske kirke. Denne tar utgangspunkt i bemanningsbehovet kirken står foran, og gir en dekkende beskrivelse av at Den norske kirke ikke har den bemanning som er nødvendig for at kirken skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Det norske samfunn er blitt mer og mer mangfoldig – etnisk og kulturelt. Det gjør at utfordringene med relevant kirkelig betjening har økt vesentlig. Ca. 60 % av innvandrerne er kristne. Kirkemøtet drøftet denne saken på sitt møte i 2009: ”Kristne innvandrere og menighetene i Norge” (KM 7/09). De første årene for innvandrerne er spesielt krevende. De trenger betjening på et språk de kan forstå. Her må Den norske kirke opprustes slik at kirken kan være i stand til å yte en relevant tjeneste. Hvert bispedømme bør gis muligheter til å etablere et tilbud om gudstjenester og annen kirkelig betjening til kristne innvandrere. Dette er svært viktig for integreringen i vårt samfunn.

Flere enn før bruker og disponerer fritidsboliger og hytter slik at mange bor to steder. Dette skaper behov for kirkelig tilbud også på de alternative stedene de oppholder seg. Dette er steder hvor det sjelden er god kirkelig betjening ut fra dagens menighetsstruktur. Den skaper et behov for opprustning av fritidskirken. Fjellprester er et eksempel på dette.

Kirkerådet er opptatt av at det satses på dette slik at flere kan nyte godt av kirkens tjenester og ber om at det avsettes nye midler til disse formål. Behovene er også meldt fra om tidligere i forbindelse med innspill til tidligere statsbudsjett.

Diakoner og prester utøver en mangfoldig og et viktig arbeid i lokalsamfunnet. Dette arbeidet strekker seg langt ut over det som skjer i kirkens rom. Kirken er landsdekkende og står for en kontinuitet og stabilitet og forholder seg også til alle aldersgrupper. Kirken møter folk i hverdag, i fest og høytid og i kriser. Prester og diakoner har høy kompetanse i å være til hjelp for mennesker i ulike faser i livet. For å kunne utøve denne tjenesten, kreves det personell. Det er en bemanningsmessig utfordring med befolkningsøkning og endring i bosetningsmønstre med flere mennesker i de folkerike menighetene. I tillegg kommer som nevnt behovet for økte ressurser i forbindelse med integrering av innvandrere og flyktninger.

Spesielt for diakonstillinger:

- Stillinger innen diakoni utgjør 5-6 % av kirkelige stillinger totalt. Det er nå omlag 250 årsverk, fordelt på 275 diakonstillinger. I tillegg er det noe over 30 årsverk for diakonimedarbeidere. Det er utstrakt bruk av deltidsstillinger.
- Diakoner har *utdanning* på mastergradsnivå: grunnutdanning innen helse-sosial- eller pedagogikkfeltet med tillegg innen kirkelige/diakonale tema. De arbeider på individ-, gruppe- og lokalsamfunnsnivå og samarbeider hyppig med offentlige og frivillige aktører. Arbeidet omfatter både det akutte, krisebetonte og det allmenne, byggende.
- Ønsket vektlegging i arbeidet: nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.
- Diakoner kan bidra i integrering av innvandrere.

Samhandling:

- Samhandlingsreformen oppfordrer til samarbeid på tvers av sektorer og til samarbeid med frivillige aktører. Forskning (Diakonhjemmet 2005) viser at den lokale kirke har økt samhandling både med kommunale og frivillige instanser der det er diakon ansatt. Dette gjelder på felt som ungdom, rus, psykiatri, helse, sorg, utviklingshemning, eldre, innvandrere, familie.
- Nettverksbygging, relasjons- og integreringsarbeid i forhold til ovennevnte grupper er sentralt i diakoners arbeid.
- Utfordringer der det arbeides spesielt med samhandling med kommunal helse- og omsorgstjeneste er "Rett til åndelig liv for utviklingshemmede" (jfr. Deltakelse og tilhørighet) og "Omsorg for alvorlig syke og døende utenfor institusjon".
- Diakonifaglig kompetanse inn i kirkelig katastrofeberedskap gir en viktig tverrfaglig ressurs.

Frivillighet:

- Diakonstillinger utløser en stor grad av frivillig innsats, menigheter med diakon rapporterer oftere at arbeidet er utført av "ansatt + frivillig", i forhold til "bare ansatt" i menigheter uten diakon
- Forskning har vist at det ofte kan være vanskelig for profesjonelle å samarbeide med frivillige. Diakonen, som profesjonell, er en ressurs i forhold til frivillighet i samarbeidsrelasjoner med andre instanser (eks lokale institusjoner). Det er bred dokumentasjon for at diakoner utløser og frigjør mye frivillighet.

- Styrking av ressurser hos utsatte mennesker: hjelpmottakere blir frivillige, mange finner sin plass for å kunne yte inn i fellesskapet, myndiggjøring finner sted.

Spesielt for prestestillinger

- Dersom vi skal opprettholde en prestetjeneste for alle og samtidig ha en tilfredsstillende prestedekning i de sentrale strøk må det opprettes flere prestestillinger i menigheter med stor befolkningsvekst.
- Bestemmelser omkring vaktordning og fritidsreglement er positivt for prestetjenesten, men det er ikke kompensert tilstrekkelig for dette i forhold til antall stillinger.
- Det trengs flere spesialprest stillinger (studentprester, fengselsprester, fjellpreststillinger etc.)
- Det er nødvendig at en økning i antall prestestillinger ledsages av et bredt anlagt rekrutteringsarbeid. Samtidig med at det kommer flere stillinger i sentrale områder må det settes inn virkemidler for å beholde nødvendig bemanning i distriktene.

Kirkerådet ber om at det bevilges **25 mill. kr** i 2014 til nye diakoni- og prestestillinger. Midlene benyttes også til rekrutteringstiltak til nye prestestillinger.

4. Samisk kirkeliv – Oppfølging av strategiplan

Strategiplan for samisk kirkeliv ble vedtatt av Kirkemøtet april 2011 med 2012-2016 som handlingsplanperiode. Strategiplanen definerer utfordringer på feltet, og en rekke innsatsområder og utviklingsbehov er innarbeidet. Styrking av samisk diakoni, samisk kirkelig kulturarbeid og kirkelig urfolksarbeid – samt skape synergier mellom disse feltene – er viktig for å nå visjonen om et livskraftig og likeverdig samisk kirkeliv. Økte ressurser til Samisk kirkeråd på disse feltene vil gi administrativt rom til oppfølging av andre prioriterte områder i Strategiplan for samisk kirkeliv, særlig knyttet til etablering av opplæringstiltak i samisk språk og kultur, relevant kompetansebygging innenfor grunntidning og videreutdanning, samt rekrutteringstiltak.

Strategiplan for samisk kirkeliv peker på at Samisk kirkeråd har behov for økte stillingsressurser på feltene diakoni, kultur og urfolk. Samisk diakoni har vært underprioritert og trenger et løft både lokalt og nasjonalt. Kultursatsningen i Den norske kirke bør utnyttes mer strategisk inn mot vitaliseringen av samisk kirkeliv, særlig på feltene kirkemusikk og kirkekunst/-tekstiler. Urfolksdimensjonen i Samisk kirkeråds arbeid har tydelige forbindelser inn mot disse feltene, eksemplifisert ved bl.a. forsonings- og dialogarbeid. Det forutsettes derfor at det i 2014 opprettes en 100 % rådgiverstilling for Samisk kirkeråd for feltene diakoni/kultur/urfolk.

Det er flere behov knyttet til gudstjenestereformen. Arbeidet med oversetting av de nye liturgiene til nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk må igangsettes. Dette innebærer til dels språklig tilpassing av ledd som ligger tett opp til 1977-liturgien, og dels nyoversettelse. Kirkemøtet har dessuten forutsatt at de nye tekstbøkene blir oversatt og tilgjengeliggjort på

nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk. Dette er ikke mulig å få til uten at det samiske bibeloversettelsesarbeidet intensiveres, og gjelder særlig sørsamisk og lulesamisk.

I strategiplanen for samisk kirkeliv er det behov for stillinger også knyttet til bispedømmerådene. Disse må finansieres av rammene til bispedømmerådene og behovene utgjør ca. 2,6 mill kr. i 2014. Dette gjelder følgende bispedømmer og stillinger:

I Nidaros bispedømme er det behov for:

- 100 % sørsamisk språkmedarbeider tilknyttet Saemien åålmege – samisk menighet i sørsamisk område
- 50 % økning av daglig leder i Saemien åålmege – samisk menighet for sørsamisk område

I Sør-Hålogaland bispedømme er det behov for:

- 100 % lulesamisk språkmedarbeider

I Nord-Hålogaland bispedømme er det behov for:

- 2 x 25 % nordsamiske kirketolkstillinger

I Oslo bispedømme er det behov:

- 100 % samisk prestestilling for Sør-Norge

Kirkerådet ber om at budsjettrammen økes med kr 950 000 fra 2014 for å dekke de økte kostnadene til en ny stilling i samisk avdeling. I tillegg bes det om kr 500 000 i økte driftsmidler til å følge opp gudstjenestereformen i forhold til samiske språk. Kirkerådet ber om at budsjettrammen til samisk kirkeliv økes med 1,45 mill. kr. fra 2014.

Kirkerådet ber om at budsjettrammen til samisk kirkeliv økes med 4,05 mill. kr. fra 2014.
--

5. Kirkeordning - framtidig organisering – oppfølging av demokratireformen

5.1 Folkevalgte godtgjørelse, oppfølging av demokratireformen

5.1.1 Utgifter Kirkemøtet

Da demokratireformen ble iverksatt i 2009 og antall delegater til Kirkemøtet ble utvidet fikk Den norske kirke kompensert utgiftene med 1 mill. kr, fordelt med kr 500 000 til Kirkerådet og kr 500 000 til bispedømmerådene.

Kirkerådets utgifter til avvikling av Kirkemøtet har i denne perioden økt vesentlig mer enn den kompensasjonen som ble beregnet i 2009. Fra 2009 og til 2012 er budsjettet økt fra 1,5 mill. kroner til drøyt 3 mill. kroner. Dette til tross for at KM alltid avvikles på det hotellet som har det laveste pristilbud og for øvrig tilfredsstillende kriteriene i konkurransegrunnlaget. Utgiftsøkningen skyldes også økning i utgiftene til tapt arbeidsfortjeneste for delegatene.

Kirkerådet har arbeidet for å kunne avvikle Kirkemøtet i Trondheim. I det siste konkurransegrunnlag ble det tatt inn at prisen der kunne ligge 10 % over laveste tilbud, gitt fra hoteller i andre stiftsbyer. Dette til tross kunne ikke hotellene i Trondheim konkurrere på pris. Kirkemøtet fra 2013 ble lagt til Kristiansand. I stiftsbyer som Oslo, Stavanger, Bergen og Tromsø ligger også utgiftene betydelig høyere.

Plassering av Kirkemøtet i andre stiftsbyer krever mere ressurser og dette forutsetter igjen økte bevilgninger.

Kirkerådet ber om at det bevilges 1,0 mill. kr. ekstra til avvikling av Kirkemøtet.
--

5.1.2 Møtegodtgjørelse de sentralkirkelige råd

For å styrke det kirkelige demokratiet har Kirkerådet vedtatt å innføre møtegodtgjørelse for medlemmene i de sentralkirkelige rådene. Saken har vært behandlet i KR flere ganger, senest i KR sak 44/12. Saken ble oversendt Forbruker-, administrasjons- og kirke departementet i brev av 11. oktober 2012.

De tillitsvalgte har mange krevende oppgaver. Medlemmene bruker mye tid til forberedelse og gjennomføring av rådsmøtene. Det er naturlig at det gis noe kompensasjon for arbeidet som legges ned. Det er derfor viktig å bedre rammebetingelsene for å ha sentrale tillitsverv i Den norske kirke.

I de omstillinger og endringsprosesser, som Den norske kirke nå står overfor, er vi helt avhengig av å ha gode representanter i råd og utvalg med kompetanse, innsikt, erfaring og vilje til å bruke tid på rådsarbeid. Den norske kirke har behov for så optimale løsninger som mulig i de endringer og valg som skal foretas fremover. Det er derfor viktig at tillitsvalgte har rammebetingelser som de opplever som tilfredsstillende. Dette er nødvendig for at alle som ønsker det, og blir valgt, skal gis mulighet til å engasjere seg.

Det er viktig at muligheten til å påta seg verv som rådsmedlemmer ikke er avhengig av yrkessituasjon. For å kunne få rådsmedlemmer som er i ledende stillinger i arbeidslivet, er det en forutsetning at tapt arbeidsfortjeneste blir kompensert i tillegg til møtegodtgjørelse. Det er derfor behov for økte rammer som dekker dette.

Kirkerådet ber om at det bevilges 1, 4 mill. kr. til møtegodtgjørelse og for tapt arbeidsfortjeneste.
--

5.1.3 Utgifter til Ungdommens kirkemøte og utvikling av ungdomsdemokratiet

Ungdommens kirkemøte er viktig for utvikling av ungdomsdemokratiet i Den norske kirke. De fleste ungdomsdelegater som velges inn i bispedømmerådene har fått sitt første møte med kirkelige organer på landsplan gjennom dette.

Ungdommens Kirkemøte er blitt et viktig organ i Den norske kirke. Kirkerådet fastsatte statutter for UKM i 2004 (sak KR 18/04).

Ungdommens kirkemøte er satt sammen av to ungdomsdelegater fra hvert bispedømme og én fra hver av de frivillige organisasjonene.

UKM er et viktig møtepunkt for de som driver ungdomsarbeid, både i menigheter og organisasjoner. Her kan de som selv er unge og står midt oppi det aktive ungdomsarbeidet drøfte og uttale seg om aktuelle saker. Målsetningen er å bygge på de erfaringer delegatene sitter med fra sine ulike sammenhenger, og jobbe med aktuelle spørsmål og utfordringer på dette feltet.

Kirkerådet ber om at det bevilges 0,5 mill. kr. til avholdelse av Ungdommens kirkemøte.
--

5.2 Kirkeordning- framtidig organisering av kirkens nasjonale sekretariat

Bakgrunnen er Stortingets forlik fra 10. april 2008, KM-vedtak 8/05, KM 8/06 og 8/07 samt St.meld. nr. 17 (2007-2008). Videre henvises det til arbeidsgruppen oppnevnt av KKD 13.05.08 (Bakkevig II-utvalget) om Styret demokrati i Den norske kirke.

Våren 2011 drøftet Kirkemøtet sak om konsekvenser av kirkeforliket og grunnlovsendringer og vedtok at:

- Den norske kirke må forankres i en kortfattet rammelov vedtatt av Stortinget
- Den norske kirke må opprettes som eget rettssubjekt
- Kirkemøtet må få myndighet til å vedta en kirkeordning
- Kirkemøtet må gis myndighet til å vedta kirkelige regelverk
- Arbeidsgiveransvaret for prester, prostere og biskoper må overføres til kirkens organer
- Kirkerådet og bispedømmerådene må ikke lenger være statlige forvaltningsorganer

Disse vedtakene ligger til grunn for planlegging og opprustning av kirkens nasjonale sekretariat.

Kirkerådet har behov for nye ressurser når Den norske kirke skal opprettes med rettssubjektivitet og ansatte som er statstjenestemenn overføres til kirkelige organer. Dette er en omfattende organisasjonsprosess og forvaltningsreform som vil pågå over tid. Som sekretariat for Kirkemøtet vil Kirkerådet få overført stadig flere oppgaver de neste årene. I 2011-2013 har forberedende arbeid og utredninger vært finansiert som prosjektstøtte. Fra 2014 mener Kirkerådet finansieringen bør skje over Kirkerådets driftsbudsjett.

I 2014 må også forberedelser til kirkevalg 2015 startes opp.

Det foreslås med dette en betydelig økning av Kirkerådets driftsbudsjett som et ledd i en kommende forvaltningsreform av Den norske kirke, jfr. nedenfor.

5.2.1 Økt kapasitet til økonomiforvaltning

Når Kirkerådet blir en selvstendig virksomhet vil Direktoratet for økonomiforvaltning trolig ikke lenger levere økonomitjenester til Den norske kirke. Kirkerådet og

bispedømmerådene må da anskaffe egne systemer og bygge opp egen kompetanse for å ta ansvar for utførelse av regnskapstjeneste, lønnsutbetalinger, likviditetsplanlegging, bankavtaler, kontrollfunksjon, revisjon og systemeierskap på IT-tjenester.

Kirkerådet ber om at det bevilges ekstra driftsmidler på 2 mill. kr fra 2014 for å forberede dette arbeidet.

5.2.2 Organisering av arbeidsgiveransvar

Ved en virksomhetsoverdragelse av presteskabet samt ansatte ved bispedømmeråd og kirkeråd til Den norske kirke, er det avgjørende at det utvikles og avklares en organisering som kan ivareta arbeidsgiveransvaret. Funksjoner som må utvikles er:

- Forhandlingskompetanse, avtalerett, partsansvar
- Hovedavtaler, kollektive avtaler
- Rådgivningstjeneste innen arbeidsrett, arbeidsmarkeds- og personalforvaltningsspørsmål
- Statistikk og analyser

Kirkerådet ber om at det bevilges ekstra driftsmidler på 3 mill. kr fra 2014.
--

5.2.3 Juridisk-organisasjonsfaglig kompetanse

En kommende forvaltningsreform vil øke kravene til en sentral enhet som kan gi rådgivning innen organisasjonsutvikling og utrede juridiske spørsmålstillinger, både for sentrale og lokale organer. Det må gradvis bygges opp en retts-/organisasjonsavdeling for Den norske kirke. Fram til i dag har slike oppgaver i stor grad vært ivaretatt av kirkeavdelingen i Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

Funksjoner som må utvikles og ivaretas er:

- Rådgivningstjeneste innen kirkerett og organisasjonsutvikling
- Utredningskapasitet innen kirkeordning og skjæringsfeltet offentlige lover – kirkelige normer/regler
- Bestillerkompetanse innen organisasjonsfag og jus
- Utvikle og ivareta avtaler med teologiske fakulteter, praktisk-teologisk utdanning, Kifo, Statistisk sentralbyrå, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste, spesialprestetjeneste/institusjoner, Norsk kirke i utlandet og andre kirkelige organisasjoner.

Kirkerådet ber om at det bevilges ekstra driftsmidler på 3 mill. kr fra 2014.
--

5.2.4 Kirkevalg 2014-15

Arbeid med kirkevalget 2015 må startes opp høsten 2014. Planlagte oppgaver som må gjennomføres i 2014 er:

- Utvikle og vedta valgordning med valgregler for MR- og BDR-/KM-valg
- Utarbeide ny valghåndbok
- Utvikle spesifikasjoner til forbedret valgmodul/IT-verktøy for planlegging, gjennomføring og rapportering av kirkevalget 2015
- Utvikle grafisk profil som presenterer kirkevalget på en innbydende og tillitvekkende måte som tydelig skiller disse valgene fra kommune- og fylkestingsvalg
- Gjøre alle medlemmer over 18 år oppmerksomme på muligheten for å stille til valg
- Motivere kandidater til å stille til valg
- Utarbeide totalplan for gjennomføring av kirkevalg
- Starte opp arbeid med anskaffelser innen kommunikasjon, trykktjenester, distribusjon mv

Omfang og gjennomføring av kirkevalg 2015 vil være helt avhengig av ekstra offentlig tildeling.

Kirkerådet ber om at det bevilges ekstra driftsmidler på 10 mill. kr fra 2014.

5.2.5 Lokal organisasjonsutvikling

Den norske kirke går inn i en periode som blir preget av forvaltningsreform og organisasjonsutvikling. Kirkens arbeid for endringer i struktur og organisering som følge av endrede relasjoner mellom kirke og stat, vil medføre økt behov for omstillingsarbeid. Uansett hvilken framtidig strukturell løsning kirken etter hvert vil gå inn for, vil det mange steder være behov for økt samarbeid over kommunegrensene og samordning mellom kirkelige tjenesteområder (prostier og fellesrådsområder). Den lokale kirkeforvaltningen, særlig i de minste kommunene, er preget av svak ressurstilgang og mangelfull faglig kompetanse. Lokal organisasjonsutvikling og strukturtiltak som kan bidra til en mer funksjonell lokal kirkeforvaltning er blant de mest påtrengende utfordringene kirken står overfor. De senere års innsats innen forsøks- og utviklingsarbeid (FOU) har vært innrettet for å stimulere til lokal organisasjonsutvikling gjennom samarbeid/sammenslåing over kommunegrensene og gjennom samarbeid mellom sokn. Et sentralt mål har vært å nå fram til større og mer robuste forvaltningsenheter. Kirkerådet vil måtte ha et tungt ansvar for å ivareta og utvikle dette området.

Kirkerådet ber om at det bevilges ekstra driftsmidler på 10 mill. kr fra 2014.

6. Menighetsutvikling

Budsjettforslaget for Kirkerådets virksomhet er utarbeidet på bakgrunn av noen av de utfordringer Kirkerådet står overfor de kommende årene.

Kirkerådet har et særlig ansvar for å legge til rette for tjenlige rammer og ordninger for den kirkelige virksomhet. Kirken er inne i en reformprosess som vil bli avgjørende for kirkens fremtid, og den står foran omfattende omstillinger, som krever økte ressurser. For Kirkerådet medfører dette at arbeidet med kirkelige reformer rent generelt må følges opp. Dette gjelder også for de utfordringer som gir seg av oppfølgingen av stat-kirke-forliket. Den norske kirke har behov for økt kompetanse og styrket bemanning på flere områder for å stå godt rustet til å møte fremtiden. Flere av disse behov er tatt i pkt. 5.3 i forbindelse med den fremtidige organisering av kirkens nasjonale sekretariat.

6.1. Menighetsutvikling og gudstjenesteliv

Den norske kirke er inne i en periode med et omfattende og mangfoldig arbeid med nye planer og reformer. Plan for diakoni ble vedtatt av Kirkemøtet i 2007, Plan for kirkemusikk i 2008 og Plan for trosopplæring i 2009. Strategisk plan for samisk kirkeliv og Reform av kirkens gudstjenesteliv ble sluttbehandlet i 2011. Gudstjenestereformen implementeres i menighetene fra 1. søndag i advent 2012.

Menighetsutvikling og fornyelse er målet med alt dette arbeidet. Plan og reformarbeidet er å forstå som virkemidler til menighetsutvikling. Den enkelte plan og reform er en del av denne større helhet og skal tjene den. Videreutvikling av en hensiktsmessig kirkelig struktur og samarbeid mellom små og mellomstore menigheter/fellesråd er en naturlig del av et slikt arbeid. Viktige prosesser er satt i gang, og et systematisk arbeid med å innføre planene vil være avgjørende for at de mange planene bidrar til en god menighetsutvikling. Implementeringen av planene vil kreve både en felles og helhetlig tilnærming og en tilnærming som er tilpasset det enkelte planområdet. Dette arbeides det med på ulike måter og i ulike sammenhenger. Kirkerådet har behov for å få tilført ekstra ressurser innen to av feltene:

- Helhetlig menighetsplanlegging
- Utvikling av kirkens gudstjenesteliv

6.1.1 Helhetlig menighetsplanlegging

Nå når nye planer og reformer skal innføres i menighetene, er det behov for en ekstra stillingsressurs. Stillingen skal ha som oppgave å bidra til at de nye planene og reformene tas i bruk som en ressurs som fremmer helhetstenkning og utvikling i menighetene. Målet er å nå lenger ut med arbeidet, øke frivillig deltakelse og engasjement, bedre den faglige kvaliteten på virksomheten og bidra til at mulige organisasjonsmessige gevinster og konsekvenser hentes ut av implementeringsprosessene. En slik fagutvikling er også en viktig ressurs for de kirkefaglige perspektivene i arbeidet med ny kirkeordning.

Med utgangspunkt i de sentralkirkelige råd må det arbeides målrettet og systematisk i forhold til bispedømmekontorene, menighetene, fellesrådene, undervisningsinstitusjonene

og de ulike gruppene av kirkelig ansatte. Arbeidet skal fange opp og systematisere det som skjer når det gjelder innføring av nye planer, formidle informasjon og drive opplysning og samordne ulike initiativ og tiltak. Samarbeid med ulike andre parter, både sentralt, regionalt og lokalt vektlegges.

Viktige oppgaver er:

- utvikle undervisningsopplegg, kurs- og informasjonsmaterieell til bruk i ulike sammenhenger og av ulike grupper
- avholde kurs, temadager, seminarer og liknende i menigheter, prostier, bispedømmer m.m.
- gi opplæring av andre kursledere/foredragsholdere
- etablere nettbaserte verktøy for menighetsutvikling
- kvalitetssikre organisasjonsmessige konsekvenser av implementeringsprosessene
- arbeide faglig med menighetsplanlegging og menighetsutvikling
- legge til rette for vitenskapelig basert evaluering
- utarbeide planer for oppfølging av implementeringen over tid
- knytte sammen instanser som arbeider med menighetsutvikling i et nettverk for og sikre god fagutvikling og -utveksling.

Som del av trosopplæringsreformen er det utviklet virkemidler som rapporterings-systemer og en mentorordning som eventuelt kan videreutvikles med tanke på en helhetlig tilnærming til menighetsplanlegging. Arbeidet ses i sammenheng med ulike pågående prosesser innen dette området.

6.1.2 Utvikling av kirkens gudstjenesteliv

Kirkens gudstjenesteliv skal fornyes etter de mål som Kirkemøtet fastsetter. Gudstjenestereformen skal bl.a. gi større rom for fleksibilitet og valgfrihet i menighetene, mer involvering fra flere deltakere og sterkere stedlig forankring av gudstjenestelivet.

Dette er en krevende prosess som involverer Den norske kirke på alle nivåer. Det er derfor behov for å utvikle og gjennomføre innføringskurs og inspirasjonssamlinger, utvikle veiledningsmaterieell og forberede ulike forsknings- og evalueringsoppdrag. I tråd med Bispemøtets uttalelse har Kirkerådet lagt opp til at reformen skal evalueres og revideres etter 3 til 6 år. Til sammen forutsetter dette et behov for økte driftsmidler på 1,4 mill. kr for 2014. Forslaget her ivaretar bare det ansvar Kirkerådet har og ikke det som er tillagt arbeidsgiverne (departement og fellelsråd).

For å ivareta sentrale sekretariatsfunksjoner for kontinuerlig arbeid med og rådgivning innen kirkemusikk, hymnologi og liturgispørsmål, er det behov for en styrking av Kirkerådets bemanning på fagfeltet. Det er i tillegg behov for materieell/nett utvikling for implementering og drift av reformen:

Helhetlig menighetsplanlegging:

Stilling med driftsmidler	kr 950 000
Midler til materiellproduksjon, kursvirksomhet	kr 300 000

Sentral rådgivning og utvikling av kirkens gudstjenesteliv

1 stilling innenfor hymnologi, kirkemusikk og rådgivningstjeneste	kr 950 000
Aktivitetsmidler til kurs, nett -tjenester og implementering	kr 500 000
Evalueringsmidler av gudstjenestereformen	kr 1 400 000

Totalbudsjett for menighetsutvikling kr 4 100 000

Kirkerådet ber om at det bevilges investering, lønns- og driftsmidler som muliggjør en satsing på området menighetsutvikling og gudstjenesteliv med **4,1 mill. kroner** 2014.

6.2 Statistikk-kontor

En rapport om kirkelig statistikk ble levert våren 2011. En arbeidsgruppe med representanter fra KA - Kirkelige interesse- og arbeidsgiverorganisasjon, Kirkerådet, Stiftelsen Kirkeforskning og departementet stod bak rapporten og har vurdert ulike sider ved kirkestatistikken og hvilke områder det er behov for forbedringer. Forslagene dreier seg både om publisering, datakvalitet, behov for demografiske data på soknenivå og en rekke organisatoriske endringsbehov.

Videre mener arbeidsgruppen en kan utnytte det materialet som allerede finnes på en bedre måte. Dette gjelder både i SSB (tjenestedata og økonomidata mm), NSD (Kirke databasen) og Medlemsregisteret med tilhørende moduler.

Kirkestatistikk benyttes i dag i alt for liten grad til planlegging og styring av kirkelig virksomhet.

En statistikk enhet i Kirkerådet bør også kunne bearbeide, analysere, tolke og publisere statistisk materiale, og bidra med data overfor kirkelige organer og media. Et kontor bør også bidra til å lære opp ansatte i kirkelige forvaltningsorganer i bruk av statistikk som styringsdata.

Det foreslås oppbygging av et nasjonalt statistikk-kontor som blant annet kan ha til hensikt å samle inn andre data fra menighetene (data om samisk kirkeliv, døves menigheter mv), koordinere datainnsamlingen, bearbeide og publisere data både på avgrensede områder og evaluere ulike tiltak som KR evt. i samarbeid med andre setter i gang.

Kirkerådet ber om at det bevilges **2 mill. kr** i ekstra driftsmidler fra 2014.

7. Grunnlovsjubileet 2014

Den norske kirke ved Kirkerådet har nedsatt en arbeidsgruppe som skal jobbe frem det kirkelige programmet for sin deltakelse ved Grunnlovsjubileet. Gruppen skal være en nasjonal koordinator for jubileet, initiere sentrale arrangement samt være en idébank kirken og videreformidler av informasjon fra Stortingets hovedkomité som er av betydning for kirken. Som initiativtaker for sentrale nasjonale arrangement, har Kirkerådet ansvar for flere større kulturprogram (vandreutstillingen Tidemand og Gud, musikalsk bestillingsverk med urfremførelse og kirkekonsertturné og kulturelle elementer til den nasjonale bededagsgudstjenesten 23. februar 2014). I tillegg skal det arrangeres nasjonale gudstjenester i Oslo, på Eidsvoll og i Trondheim. Fra Stortingets hovedkomité er det formidlet at det er sektorprinsippet som gjelder for alle medvirkende aktører i Grunnlovsjubileet. Kirkerådet har derfor søkt og skal søke videre om økonomisk støtte til sine kulturarrangement, men vil samtidig være nødt til å bidra med egne midler for sin medvirkning (egenfinansieringskrav ved søknad om midler.)

Kirkerådet ber om at det bevilges **1,5 mill. kr** i ekstra til arrangementer knyttet til Den norske kirkes deltakelse ved gjennomføring av Grunnlovsjubileet i 2014.

8. Tilskudd fra Opplysningsvesenets fond

Kirkerådet har årlig disponert et tilskudd fra Opplysningsvesenets fond til felleskirkelige tiltak. Disponeringen av midlene skjer i henhold til retningslinjer fastsatt av Kirkemøtet. Den norske kirkes kontingenter til økumeniske organisasjoner dekkes av tilskuddet.

Retningslinjene for fondet ble revidert på KM i 2012. I pkt. 6.1 presisert at det normalt ikke skal ytes tilskudd til samme formål i mer enn 4 år. Dette følges ikke opp, siden faste årlige tilskudd bevilges av disse midlene siden det ikke er rom for dette innenfor rammene på statsbudsjettet.

For 2013 er det budsjettert med 25,5 mill. kr. Av dette disponerer Kirkerådet 23,5 mill. kr. Midlene er avgjørende for at Kirkerådet kan følge opp med tilskudd til Kirkemøtets vedtatte satsingsområder (retningslinjene pkt. 6).

Det er viktig med ”frie midler” for å stimulere og utvikle tilbudene og gi gode løsninger for våre brukere. Beløpet på 25,5 mill. kr har ikke vært justert de siste 12 år. Det er ønskelig at det kan justeres i takt med lønns- og prisstigning, slik at den reelle verdien opprettholdes. I år 2000 var rammen på 25 mill. kr. Konsumprisindeksen har fra januar 2000 til september 2012 økt med 26 %. Om tilskuddet hadde vært justert i.h.t. dette hadde beløpet utgjort 31,5 mill. kr.

I tillegg til kompensasjon for prisøkning foreslås en reell økning av tilskuddet til **40 mill.kr** i 2014.

Kirkerådet ber om at det bevilges **15,5 mill. kr** i ekstra tilskuddsmidler fra Opplysningsvesenets fond fra 2014.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kirkerådet er underlagt det statlige økonomireglement. Rammene finansieres over statsbudsjettet. Kirkerådet må tilpasse sin aktivitet etter de rammer som stilles til disposisjon i tildelingsbrev fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet. Riksrevisjonen reviderer Kirkerådets regnskap.

Kirkerådets utgifter er finansiert på ulike poster over statsbudsjettet. Disse avregnes i statsregnskapet etter kontantprinsippet. Inntekter inntektsføres og utgifter utgiftsføres når de blir betalt. I tillegg har Kirkerådet disponert en andel av midlene fra Opplysningsvesenets fond. De siste årene har midler fra OVF til eksterne landsdekkende organisasjoner blitt kraftig redusert fordi arbeidet med gudstjenesteliv, miljø, stat-kirke og IKT i kirken har krevd midler utover de driftsrammene Kirkerådet har disponert.

All aktivitet i Kirkerådet har et flerårig perspektiv. Planlegging av aktivitet er krevende når framtidige rammer ikke er avklart. Særlige krevende blir prosjektene når aktivitet og økonomi ikke er periodisert på de samme budsjettårene. Med en større forutsigbarhet ville drift og planlegging vært effektivisert.

Fra 1. januar 2013 vil Kirkerådet ta i bruk en ny statlig standard kontoplan. Innføringen i staten startet i 2011. Kirkerådet har i 2012 deltatt i et prosjekt ledet av Direktoratet for Økonomiforvaltning (DFØ). Fra 1. januar 2014 vil denne kontoplanen bli obligatorisk for alle statlige virksomheter. Dette åpner for at statlige virksomheter i samråd med overordnet departement kan velge å føre virksomhetsregnskapet etter andre prinsipper enn kontantprinsippet. Kirkerådet har fått godkjenning fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet til å ta i bruk periodisert regnskap fra samme dato.

For Kirkerådet vil dette innebære en mulighet for bedre styring og mer korrekte regnskaper. Omleggingen skjer sammen med DFØ. Endringene har ingen andre utgifter for Kirkerådet og bispedømmerådene enn at personer i regnskapsavdelingene må avsette tid til prosjektet. Overgangen vil samtidig gi økt kompetanse som vil komme til nytte videre fremover.

Økte midler til trosopplæringsreformen vil gjøre at alle menighetene kommer med i gjennomføringsplanen av reformen. Kirkerådet og bispedømmerådene er bemannet for å gjøre dette.

Økte midler til kommunikasjon og IKT vil gjøre det mulig å følge opp satsingen på IKT i kirken slik det er beskrevet i saksdokumentet.

Flere prester og diakoner er viktig for å opprettholde at Den norske kirke kan være en landsdekkende folkekirke, med gode tilbud i alle sokn. Uten flere diakonstillinger vil flere av soknene fortsatt være uten tilgang på diakonal kompetanse.

Arbeide med oppfølging av demokratireformen, oppfølging av strategiplan for samisk kirkeliv, utvikling av kirkeordning og framtidig organisering av kirkens nasjonale sekretariat og menighetsutvikling er helt avhengig av økte rammer for å lykkes med gjennomføringen. Målet er at Den norske kirke fortsatt skal være en landsdekkende, bekjennende, tjenende, misjonerende og åpen folkekirke som er relevant for det norske folk slik at medlemstall og engasjement kan opprettholde og utvikles videre.

Vedlegg 1

Kap 1590/1591

Prioritet	Kap. Post	Tiltak	Budsjett 2014
1	1590 75	Trosopplæring	115 800 000
2		Fornyelser og omstilling	
2.1	1590 01	Medlems- og samfunnskontakt	28 000 000
2.2	1590 01	Program for IKT i kirken	4 000 000
	1590 01	Ny felles plattform for infrastruktur og Inter-/intranett	20 000 000
2.3	1590 01	Den norske kirkes medlemsregister	3 200 000
3		Økt bemanning - preste- og diakonistillinger	
	1591 01	Økte prestestillinger	20 000 000
	1590 71	Tilskudd til økte diakonistillinger	5 000 000
4		Samisk kirkeliv - oppfølging av strategiplan	
	1590 01	Oppfølging plan for samisk kirkeliv KR.	1 450 000
	1591 01	Oppfølging plan for samisk kirkeliv bispedømmeråd	2 600 000
5		Kirkeordning - utvikling av demokrati og fremtidig organisering	
5.1.1	1590 01	Utgifter Kirkemøtet	1 000 000
5.1.2	1590 01	Godtgjørelse folkevalgte	1 400 000
5.1.3	1590 01	Ungdommens kirkemøte	500 000
	1590 01	Kirkeordning/stat kirke	
5.2.1	1590 01	Økt kapasitet til økonomiforvaltning	2 000 000
5.2.2	1590 01	Organisering av arbeidsgiveransvar	3 000 000
5.2.3	1590 01	Jordisk - organisasjonsfaglig kompetanse	3 000 000
5.2.4	1590 01	Kirkevalg 2014-15	10 000 000
5.2.5	1590 01	Lokal organisasjonsutvikling	10 000 000
6		Kirkerådet - utviklingsbehov	
6.1	1590 01	Menighetsutvikling og gudstjenesteliv	
6.1.1	1590 01	Helhetlig menighetsutvikling	1 250 000
6.1.2	1590 01	Utvikling av kirkens gudstjenesteliv	1 450 000
		Evalueringa av gudstjenestereformen	1 400 000
6.2	1590 01	Statistikk kontor	2 000 000

Prioritet	Kap. post	Tiltak	Budsjett 2014
		Grunnslovjubileum 2014	
7	1590.01	Grunnslovjubileum 2014	1 500 000
8		Tilskudd fra Opplysningsvesenets fond	
		Økt tilskuddsramme	14 500 000
		Sum	253 050 000

Vedlegg 2

STATSBUDSJETTET – 2014 Bispedømmerådene prioriteringer

Sammendrag fra behandlingen i bispedømmerådene

Bispedømmerådene har også i år blitt bedt om å melde inn behov for prioriteringer i statsbudsjettet for 2014. Stiftsdirektørene og Kirkerådets administrasjon har også hatt samtaler om dette tema med bispedømmerådslederne/stiftsdirektørene på møte i september og under styringssamtale II i oktober i år i Kirkens Hus i Oslo.

Nedenfor er satt opp en oversikt over hvilke satsingsområder som anbefales prioritert fra de ulike bispedømmerådene for 2014. Noen av bispedømmerådene har prioritert kap 1590 og kap 1591 hver for seg og noen bispedømmeråd har sett på prioriteringene samlet.

Det foreligger forslag fra alle bispedømmeråd. Forslagene er noe ulikt satt opp. Det er enighet blant bispedømmerådene om behovet for økt satsing på trosopplæring og økte ressurser til preste- og diakonistillinger. Flere av rådene har imidlertid gitt utfyllende merknader til de områder som er prioritert og også fremmet forslag til flere andre poster.

I tabellen nedenfor er satt opp en oversikt over de viktigste prioriteringene slik de er meldt inn fordelt på kap 1590 og kap 1591. Prioriteringene avviker lite sammenlignet med tilsvarende oversikt for behov til statsbudsjettet for 2013. Bispedømmerådene er opptatt av at IKT-satsingen i kirken, skal fullfinansieres av staten. Dette ønsker de ikke skal skje på bekostninga av nye prestestillinger. Derfor er prestestillinger satt opp foran IKT i kirken.

<i>Bispedømmerådene prioriteringer</i> Statsbudsjettet 2014	Oslo	Borg	Hamar	Tunsberg	Agder og T.	Stavanger	Bjørgvin	Møre	Nidaros	Sør-Hål.	Nord-Hål.
Kap 1590 Kirkelig administrasjon											
Trosopplæring	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tilskudd til diakonistillinger	2	3	3	3	3	2	3	2	2	2	2
IKT i kirken			2	4	4		4		5	4	3
Økte ressurser på bispedømmekontoret			4			3			4		
Kap 1591 Presteskapet											
Prestestillinger	1	2	1	2	2	1	2	1	1	3	1

Trosopplæringsreformen prioriteres fortsatt høyest. På andre plass kommer behovet for økt bemanning, presteressurser både når det gjelder menighets-prestestillinger i områder med sterk befolkningsvekst og spesialprestestillinger samt flere diakonistillinger.

Flere bispedømmer peker på at i mange sokn må én prest alene ivareta prestedtjenester for langt over 5.000 kirkemedlemmer. Enkelte steder ligger det på over 7.500 medlemmer.

De nye tjenesteordningene og økt befolkningsvekst i mange menigheter har medført et betydelig behov for presteressurser. Flere av bispedømmene peker på behovet for økte ressurser både i menighetsprestestillinger og i spesialprestestillinger. Det er en forutsetning at kirken har nok ressurser for at alle som ønsker det skal få den geistlige betjening det er behov for.

Nedenfor følger en oppsummering fra behovene fra de enkelte bispedømmeråd. Kopi av brevene fra bispedømmerådene følger vedlagt.

Oslo bispedømme

Oslo bispedømme har i bispedømmerådsmøte 17. september d.å. prioritert følgende for 2014:

Kap 1590 Kirkelig administrasjon

1. Trosopplæring – opptrapping ihht vedtatte planer og retningslinjer
2. Tilskudd til diakonstillinger i menigheten.
3. Oslo domkirke – årlig bevilgning økes til 3 mill. kr
4. Kommunikasjonsrådgivere

Kap 1591 Presteskapet

1. Prestestillinger i Oslo- området (områder med sterk befolkningsvekst)
2. Spesialprestestillinger (særlig: samisk prest i Oslo)
3. Døveprostiet (landsdekkende): prostipreststilling

Borg bispedømme

Borg bispedømmeråd har i bispedømmerådsmøte 5.september d.å. prioritert følgende for 2014:

1. Trosopplæring i Den norske kirke - midler til slutføring av innføringen i alle landets menigheter.
2. Prestestillinger i Den norske kirke. 5 stillinger til Borg bispedømmer - utgift 3,2 mill kr.
3. Diakonstillinger i Den norske kirke under kapittel 1590 post 71.16 10 stillinger i Borg bispedømme – kostnad 3 mill kr. (dekning av 50 % lønnsutgifter).

Hamar bispedømme

Hamar bispedømme har i bispedømmerådsmøte 22. oktober d.å. prioritert følgende for 2014:

Kap 1590 Kirkelig administrasjon

1. Trosopplæring.
2. IKT i kirken
3. Tilskudd til diakonstillinger.
4. Kirkemusikalsk konsulent.

Kap 1591 Presteskapet

1. Styrking av menighetsprestetjenesten
2. Kirke og fritidskultur: Fjell-/turistprest

Tunsberg bispedømme

Tunsberg bispedømmeråd har bispedømmerådsmøte 8.-9. oktober d.å. prioritert følgende for 2014:

1. Midler til slutføring av trosopplæringsreformen i alle landets menigheter
2. Friske midler til prestestillinger (herunder spesialprestestillinger). 5 stillinger til Tunsberg bispedømme.
3. Finansiering av diakonstillinger
4. IKT- satsingen i kirken

Agder og Telemark bispedømme

Agder og Telemark bispedømmeråd har bispedømmerådsmøte 13. juni d.å. prioritert følgende for 2014:

Prioritet 1 Trosopplæring

Vidareføring og vekst i løyvingane til trosopplæringsreformen i samsvar med føringar som ligg i stortingsmeldinga.

Prioritet 2 Prestestillinger (under kap 1591 Presteskapet)

Vi treng fleire prestestillingar med tanke på den befolkningsmessige utbygging som skjer i det kystnære områda av bispedømet, og vi treng auka løyvingar for å unngå å måtte redusere talet på forordna gudstenester ytterlegare.

Prioritet 3: Løyving til diakonstillinger (under kap. 1590 Kyrkjeleg administrasjon)

Post 71 Diakoni er eit viktig satsingsområde i kyrkja. Til gjennomføring av diakoniplanen for Den norske kyrkje, og å lede arbeidet og leggje til rette for frivillig engasjement på diakoniområdet, er det behov for løyving til nye diakonstillinger. Vidare er det behov for auka ressursar i forbindelse med integrering av innvandrarar og flykningar

Prioritet 4: IKT i kyrkja (under kap. 1590 Kyrkjeleg administrasjon)

I samband med vidareutvikling av ny ordning for Den norske kyrkja, er det behov for utvikling av felles IKT-løysingar.

Stavanger bispedømme

Stavanger bispedømme har følgende prioriteringer i statsbudsjettet for 2014:

Kap 1591 Presteskapet

1. Prestestillinger i områder med sterk befolkningsvekst
2. Studentprest
3. Livsfaseorienterte tiltak for prester.
4. Kompetanseheving for prester

Kap 1590 Kirkelig administrasjon

1. Trosopplæring.
2. Tilskudd til diakonstillinger.
3. Ressurser til bispedømmekontorer til stillinger som informasjonskonsulent og ungdomskonsulent.

Andre finansieringsposter. Lokalkirkens økonomi.

Bjørgvin bispedømme

Bjørgvin bispedømme har bispedømmerådsmøte 3. september d.å. prioritert følgende for 2014:

1. Trosopplæring – alle prosti innfases.
2. Flere prestestillinger. Minimumsbehov for Bjørgvin, 3 årsverk i 2014.
3. Flere diakonstillinger. Minimumsbehov for Bjørgvin, 3 årsverk i 2014
4. IKT i Den norske kirke

Møre bispedømme

Møre bispedømmeråd har i bispedømmerådsmøte møte 22. oktober 2012 gjort følgende prioriteringer for 2014:

Kap 1590 Kyrkjeleg administrasjon

1. Trusopplæring - opptrapping
2. Tilskudd til diakonstillinger i kyrkjelydane

Kap 1591 Prestekapitlet

1. Prestestillingar.

Nidaros bispedømme

Nidaros bispedømme har følgende prioriteringer i statsbudsjettet for 2014:

Kap 1590 Kirkelig administrasjon

1. Trosopplæring.
2. Tilskudd til diakonstillinger i menighetene/prostiene.
3. Tilskudd til Nidaros pilegrimsgård
4. Ressurser til bispedømmekontorer til stillinger som informasjonskonsulent og ungdomskonsulent.
5. IKT i kirken

Kap 1591 Presteskapet

1. Daglig leder for sørsamisk menighet, hel stilling
2. Rekrutteringstiltak
3. Menighetsprest-stillinger

Sør-Hålogaland bispedømme

Sør-Hålogaland bispedømmeråd har i bispedømmerådsmøte 19. september d.å. prioritert følgende for 2014:

1. Trosopplæring – fortsatt opptrapping av reformen – raskere opptrapping enn den årets tildeling på 27 mill kr skulle tilsi.
2. Flere diakonstillinger.
3. Flere prestestillinger, spesielt utvidet student/- og fengselsprest stilling.
4. IKT i kirken.

Bispedømmerådet vil i tillegg påpeke behovet for å følge opp tidligere forslag vedrørende opptrappingsplan for kirkelig bemanning.

Nord-Hålogaland bispedømme

Nord-Hålogaland bispedømmeråd har i bispedømmerådsmøte 22. oktober d.å. prioritert følgende for 2014:

Kap. 1590 Kirkelig administrasjon

- 1) Trosopplæringsreformen - sikre at nødvendig opptrapping skjer slik at flere menigheter kan med trosopplæringsarbeidet.
- 2) Tilskudd til diakonstillinger - økonomisk grunnlag til opprettelse av nye stillinger
- 3) IKT i kirken – utvikling av en felles IKT-struktur i Den norske kirke nødvendig for å møte samfunnets krav til effektive og brukervennlige løsninger.

Kap. 1591 Presteskapet

- 1) Prestestillinger – nye prestestillinger i områder med sterk befolkningsvekst, samt studentprest II ved Universitetet i Tromsø og fengselsprest ved Tromsø fengsel.
- 2) Nordsamisk kirketolkstilling i Porsanger og Lavangen – i hht. vedtatt strategiplan for samisk kirkeliv er disse absolutt nødvendige for kirkens etterlevelse av samelovens språkregler.